

**ПІВДЕННО-СХІДНЕ МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ
УПРАВЛІННЯ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ (М. ДНІПРО)**

УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ:

**Особливості припинення
фізичних осіб-підприємців
в умовах воєнного стану**

**м. Дніпро
- квітень 2022 року –**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні рекомендації особливостей припинення фізичних осіб-підприємців в умовах воєнного стану розроблені відповідно до нормативно-правових актів.

Процес реформування системи державної реєстрації передбачає модернізацію змісту державної реєстрації, що з поміж іншого має ґрунтуватись на компетентності та орієнтованому підході фахівців у сфері державної реєстрації нерухомості та бізнесу.

Так, побудовані на пріоритетних вимогах чинного законодавства, методичні рекомендації, покликані узагальнити практику застосування норм чинного законодавства у сфері державної реєстрації та визначають керівні аспекти особливостей державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, в умовах воєнного стану в Україні, що в свою чергу, підвищить рівень практичних навичок застосування норм у правозастосовчій практиці фахівців у сфері державної реєстрації.

Методичні рекомендації підготовлені за результатами узагальнення та аналізу норм чинного законодавства, а також актуальних змін до законодавства у сфері державної реєстрації та норм законодавства, що носять спеціальний характер.

Методичні рекомендації носять виключно інформаційний характер та не є офіційним роз'ясненням норм чинного законодавства.

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

У відповідності до статті 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом.

Так, у відповідності до частини другої статті 50 Цивільного кодексу України фізична особа здійснює своє право на підприємницьку діяльність за умови її державної реєстрації в порядку, встановленому законом.

Однак, з 24 лютого 2022 року Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», затвердженого Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX на всій території України запроваджено режим воєнного стану. Водночас, у зв'язку з триваючою широкомасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, Указом Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», затвердженого «Про затвердження Указу Президента України «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні», строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 26 березня 2022 року строком на 30 діб - до 25 квітня 2022 року.

У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану тимчасово можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини та громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також впроваджуватися тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб.

Проте, в умовах воєнного стану з огляду на необхідність забезпечення достовірності відомостей Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань, Міністерством юстиції України реалізовано можливість проведення найбільш нагальних

реєстраційних дій, зокрема здійснення державної припинення підприємницької діяльності фізичної особи - підприємця.

Так, у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 06 березня 2022 року № 209 «Деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану» (далі – Постанова № 209) (зі змінами затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2022 року № 364) встановлено, що в умовах воєнного стану державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, державна реєстрація речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень надання/отримання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, у тому числі шляхом безпосереднього доступу до нього, проводиться/забезпечується з урахуванням особливостей визначених Постановою № 209.

Державна реєстрація, крім державної реєстрації в автоматичному режимі проводиться виключно державними реєстраторами юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців, державними реєстраторами речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень (далі - державні реєстратори), посадовими особами Міністерства юстиції, його територіальних органів (далі - посадові особи), включеними до затвердженого Міністерством юстиції переліку державних реєстраторів та посадових осіб, якими в умовах воєнного стану проводиться державна реєстрація (далі - перелік). Перелік може передбачати обмеження (умови) проведення (прийняття) включеними до нього державними реєстраторами, посадовими особами реєстраційних дій (рішень про державну реєстрацію прав).

Наказом Міністерства юстиції України від 24.03.2022 №1236/5 «Про внесення змін до Переліку державних реєстраторів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, посадових осіб Міністерства юстиції, його територіальних органів, яким в умовах воєнного

стану надається доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» затверджений перелік посадових осіб, яким на період воєнного стану надається доступ до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань.

Так, Південно-Східне міжрегіональне управління Міністерства юстиції (м. Дніпро), маючи правовий статус територіального органу Міністерства юстиції України, у відповідності до пункту 1 Положення про міжрегіональні управління Міністерства юстиції України, затвердженого наказом Міністерства юстиції України 23.06.2011 № 1707/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 червня 2011 за № 759/19497, включено до відповідного Переліку.

Постановою № 209 передбачено, що державна реєстрація проводиться незалежно від місцезнаходження, зокрема фізичних осіб - підприємців, якщо відповідні обмеження (умови) не передбачено переліком.

Водночас, Постановою № 209 визначено, що державна реєстрація юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань може проводитися на підставі надісланих заявником державному реєстратору, посадовій особі електронною поштою або за допомогою інших засобів зв'язку документів в електронній формі, що створені з дотриманням вимог законодавства у сфері електронних довірчих послуг та законодавства про електронні документи та електронний документообіг, або електронних копій документів в паперовій формі. Електронні копії документів в паперовій формі приймаються за умови підписання таких копій з використанням кваліфікованого електронного підпису заявника. Державний реєстратор, посадова особа проводить перевірку такого підпису через офіційний веб-сайт центрального засвідчувального органу та завантажує результати такої перевірки до реєстру, крім випадків відсутності доступу до зазначеного веб-сайту.

Отже, положеннями Постанови № 209 передбачена можливість подання документів для проведення державної реєстрації, зокрема державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця в електронній формі.

Разом з тим, положеннями частини четвертої статті 18 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» встановлений перелік документів для державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичної особи – підприємця. Так, в рамках положень частини четвертої статті 18 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» подається заява за формою 1 щодо державної реєстрації фізичної особи – підприємця (з 01 червня 2020 року), затверджена наказом Міністерства юстиції України 18.11.2016 № 3268/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 19 травня 2020 року № 1716/5).

ЗАЯВА		форма 1
щодо державної реєстрації фізичної особи - підприємця		
(з 01 червня 2020 року)		
Відомості про реєстраційну дію (обирається одна із реєстраційних дій)		
☐ Державна реєстрація фізичної особи підприємцем	☐ Включення відомостей про фізичну особу - підприємця	
☐ Державна реєстрація змін до відомостей про фізичну особу - підприємця	☒ Державна реєстрація припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем	
<i>Прим. Заява заповнюється друкованими літерами. У разі відсутності відомостей відповідні сторінки заяви не заповнюються і не подаються. Для державної реєстрації припинення підприємницької діяльності фізичною особою - підприємцем необхідно вказати реєстраційний номер облікової картки платника податків або у випадку, передбаченому законом, паспортні дані такої особи. Усі інші поля заяви не заповнюються.</i>		
Відомості про зміни (у разі державної реєстрації змін до відомостей про фізичну особу - підприємця)		
☐ Зміна прізвища та/або імені та/або по батькові	☐ Зміна реєстраційного номера облікової картки платника податків	
☐ Зміна громадянства	☐ Зміна паспортних даних	
☐ Зміна місцезнаходження	☐ Зміна видів економічної діяльності	
☐ Зміна інформації для здійснення зв'язку	☐ Зміна документа про створення сімейного фермерського господарства	
☐ Зміна особи, яка може вчиняти дії від імені фізичної особи - підприємця, або відомостей про таку особу		
Прощу зареєструвати зміни до відомостей про фізичну особу - підприємця протягом: ☐ 24-х годин ☐ 6-и годин ☐ 2-х годин		
<i>Прим. Відомості про фізичну особу (прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), дата народження, реєстраційний номер облікової картки платника податків або у випадку, передбаченому законом, паспортні дані) заповнюються незалежно від обраних змін. Для відображення змін необхідно заповнити поля заяви щодо відомостей, що зазнали змін, з урахуванням таких змін. Для включення або виключення виду економічної діяльності вказується відповідний код та знак "+" або "-". Для зміни основного виду економічної діяльності заповнюється перший рядок.</i>		
Відомості про реєстрацію до 1 липня 2004 року (у разі включення відомостей про фізичну особу - підприємця)		
Дата реєстрації	<input type="text"/>	
Найменування органу реєстрації	<input type="text"/>	
Відомості про фізичну особу - підприємця		
Прізвище	<input type="text"/>	
Ім'я	<input type="text"/>	
По батькові (за наявності)	<input type="text"/>	
Дата народження	<input type="text"/>	
Унікальний номер запису в ЄДДР (за наявності)	<input type="text"/>	
Крайна громадянства	<input type="text"/>	
	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або паспортні дані (серія/номер або номер)	<input type="text"/>
		<input type="text"/>
<i>Прим. Паспортні дані вказуються виключно для фізичних осіб, які мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта.</i>		
	підпис	<input type="text"/>
		дата

Разом з тим, важливо підкреслити значення дотримання вимог до оформлення документів, що подаються для державної реєстрації, які передбачені статтею 15 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань»

Документи, що подаються для державної реєстрації, повинні відповідати таким вимогам:

1) документи мають бути викладені державною мовою та додатково, за бажанням заявника, - іншою мовою (крім заяви про державну реєстрацію);

2) текст документів має бути написаний розбірливо (машинодруком або від руки друкованими літерами);

3) документи не повинні містити підчищення або дописки, закреслені слова та інші виправлення, не обумовлені в них, орфографічні та арифметичні помилки, заповнюватися олівцем, а також містити пошкодження, які не дають змоги однозначно тлумачити їх зміст;

4) документи в електронній формі мають бути оформлені згідно з вимогами, визначеними законодавством;

5) заява про державну реєстрацію підписується заявником. У разі подання заяви про державну реєстрацію поштовим відправленням справжність підпису заявника повинна бути нотаріально засвідчена.

Водночас, форми заяв про державну реєстрацію затверджені наказом Міністерства юстиції України від 18 листопада 2016 року № 3268/5 «Про затвердження форм заяв у сфері державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань», зареєстрований у Міністерстві юстиції 18 листопада 2016 року за № 1500/29630.